

INHOUDSTAFEL

EXTERNE DISCRIMINATIE: RACISME/DISCRIMINATIE	1
1. SITUATIESCHETS	1
2. METHODOLOGIE	1
3. VASTSTELLINGEN, SYNTHESE EN CONCLUSIES	1
3.1. Aantal geregistreerde feiten -----	1
3.2. Evolutie sinds het jaar 2004 -----	2
3.3. Oorsprong van de klachten -----	4
3.4. Aangeklaagde feiten -----	6
3.5. Profiel van de intervenanten -----	7
3.6. Context -----	9
3.7. Behandeling van dossiers -----	10
4. AANBEVELINGEN	12
BIJLAGE A: CODES	14
BIJLAGE B: UITTREKSELS UIT DE WET VAN 18 JULI 1991	22
NOTEN	23

EXTERNE DISCRIMINATIE¹: RACISME/DISCRIMINATIE²

1. SITUATIESCHETS

Het Vast Comité P besteedt sinds vele jaren aandacht aan het thema racisme en discriminatie bij de politiediensten aan de hand van de behandeling van klachtendossiers, door doelgericht onderzoek in de politiekorpsen en via een thematisch onderzoek. Aangezien interne en externe discriminatie twee verschillende zaken zijn, werd beslist het thematisch onderzoek op te splitsen in twee luiken. Het eerste luik behandelt de discriminatie intern de politiediensten en het tweede luik de externe discriminatie door de politiediensten. De interne discriminatie omvat de verschillende vormen van discriminatie die zich kunnen voordoen binnen de politiediensten. Denk maar aan aspecten van bevordering van het personeel, promotie, mobiliteit of werksfeer, die allemaal in verband worden gebracht met de diverse situaties en kenmerken van het personeel. Het tweede luik beoogt het discriminerend gedrag van de politiediensten ten aanzien van burgers.

Het onderscheid tussen de twee aspecten werd gemaakt in 2004 ingevolge een heroriëntatie van het thematisch dossier dat enkele jaren eerder was geopend. Het is evident dat deze twee aspecten met elkaar verbonden zijn. Dit wordt bevestigd door de projecten die de politiediensten hebben uitgewerkt met het oog op gelijke behandeling en interne diversiteit, die ook tot doel hebben een positieve invloed teweeg te brengen op de wijze waarop politieambtenaren zich gedragen ten aanzien van de bevolking.

2. METHODOLOGIE

De dossierstudie is gebaseerd op informatie vervat in de databank van het Vast Comité P. Ze wil vooral een profiel schetsen van de klager, de optredende politieambtenaren, de aangeklaagde feiten en de context om zo een zicht te krijgen op de feiten van racisme en discriminatie.

De nulmeting-bis had betrekking op de dossiers met de codes 5600 (racisme) en 5601 (xenofobie) voor de klachten rechtstreeks ingediend bij het Vast Comité P. Sinds 2004 hebben wij de dossiers met code 711 (discriminatie) en de dossiers behandeld door het Vast Comité P afkomstig uit de bronnen bepaald door de artikelen 14, 14*bis* en 26ⁱ van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse eraan toegevoegd. Sinds 2004 volgen wij de evolutie van de dossiers op aan de hand van deze uitgebreide criteria.

Wat het kwalitatieve luik van de analyse betreft, leggen wij nogmaals de nadruk op het feit dat dit werk gebaseerd is op klachtendossiers en dus op aantijgingen geuit door personen. De contextuele gegevens vloeien voort uit de feiten zoals die zijn beschreven door de klager en uit de onderzoeksstukken in het dossier. In de tekst gebruiken we de term 'feit' wanneer we het hebben over een gemeld of vastgesteld, niet bewezen feit.

3. VASTSTELLINGEN, SYNTHESE EN CONCLUSIES

3.1. AANTAL GEREGISTREERDE FEITEN

In 2007 registreerde het Vast Comité P 118 gevallen van aantijgingen wegens racisme en discriminatie in de diverse behandelde dossiers. Tabel 1 geeft de verdeling weer van deze gevallen of feiten per code uit de databank en per wetsartikel. Een dossier kan echter verschillende classificatiecodes bevatten. Deze 118 gevallen maken het voorwerp uit van 111 afzonderlijke dossiers, d.w.z. dossiers die betrekking hebben op verschillende gebeurtenissen.

ⁱ De uittreksels uit de artikelen van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse zijn opgenomen als bijlage B.

Tabel 1: Verdeling van de feiten vermeld in de klachten in 2007

Type	Code 711 (discriminatie)	Code 5600 (racisme)	Code 5601 (xenofobie)	Totaal
14 2 ^{de} lid	0	8	3	11
14bis 1 ^{ste} lid	6	4	0	10
14bis 2 ^{de} lid	2	0	0	2
26	0	11	0	11
Gerechtigd	1	14	4	19
Klachten	41	23	1	65
<i>Totaal</i>	<i>50</i>	<i>60</i>	<i>8</i>	<i>118</i>

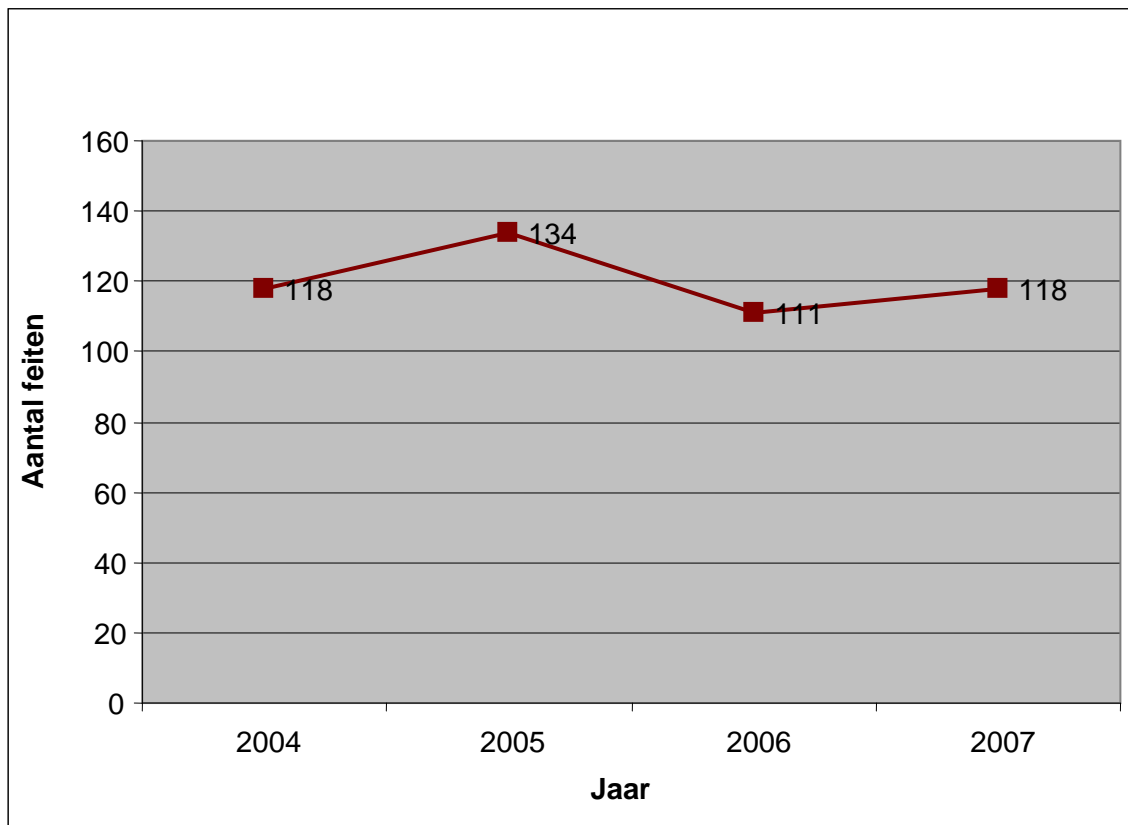
Hieruit blijkt dat de klachtendossiers met code 711 het vaakst voorkomen. Wat de aangeklaagde feiten betreft, wordt de tabel aangevoerd door de gevallen van racisme (code 5600) (60 gevallen) en wat het type dossiers betreft, komen de klachten op de eerste plaats (65 gevallen).

Voor de jaren 2005 en 2006 was één van de opvallende vaststellingen dat de bevoegde overheden geen enkel vonnis of arrest inzake discriminatie/racisme gepleegd door leden van de politiediensten, noch een tucht- of ordemaatregel tegen een lid van een politiedienst hadden gemeld aan het Comité P.

In 2007 waren er evenmin meldingen van vonnissen aan het Comité P op grond van het artikel 14, 1ste lid maar werden er twee dossiers gemeld op basis van artikel 14bis, 2de lid. Er werden immers twee tucht- of ordemaatregelen uitgesproken tegen twee leden van de politiediensten. In casu ging het om twee dossiers van discriminatie (code 711). Ze worden besproken in punt 3.7.

3.2. EVOLUTIE SINDS HET JAAR 2004

De tendens in feiten van racisme en discriminatie is een interessant gegeven om de evolutie van het fenomeen te kennen. Voor alle duidelijkheid is het beter om opnieuw te beginnen te tellen vanaf 2004. Grafiek 1 geeft de evolutie van het aantal geregistreerde feiten weer. Bij het zien van de grafiek kunnen we enkel stellen dat het aantal aangeklaagde feiten een stijgende tendens vertoont. In 2007 bevindt het aantal feiten zich op hetzelfde niveau als in 2004, na een stijging te hebben gekend in 2005 en een daling in 2006.

Grafiek 1: Evolutie van het aantal feiten

Natuurlijk kunnen we ook de evolutie per type dossier bekijken, die is weergegeven in tabel 2. In 2007 zijn de dossiers van het type klacht gericht aan het Vast Comité P betreffende racisme en discriminatie in de meerderheid, gevolgd door de gerechtelijke dossiers. Deze verhouding tussen de types dossiers is ook in de voorgaande jaren terug te vinden. Er schijnt zich wel een evolutie voor te doen in de verdeling. Hoewel het totale aantal feiten stabiel blijft, vertonen de feiten vervat in de klachtendossiers de neiging om te stijgen (van 52 tot 65), terwijl het aantal feiten vervat in de gerechtelijke dossiers eerder daalt (van 27 tot 19). Het strafrechtelijk aspect van de aangeklaagde feiten neemt niet in dezelfde mate af want de dossiers van het type artikel 14, 2de lid, d.w.z. de melding van de opening van een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek, gaan onafgebroken in stijgende lijn.

Tabel 2: Verdeling van de types dossier per jaar

Type	2004	2005	2006	2007
Klachtendossiers	52	58	58	65
Gerechtelijke dossiers	27	21	19	19
Art. 14 1 ^{ste} lid	0	0	0	0
Art. 14 2 ^{de} lid	2	6	7	11
Art. 14bis 1 ^{ste} lid	20	24	20	10
Art. 14bis 2 ^{de} lid	1	0	0	2
Art. 26	16	25	7	11
<i>Totaal</i>	<i>118</i>	<i>134</i>	<i>111</i>	<i>118</i>

3.3. OORSPRONG VAN DE KLACHTEN

De bedoeling is te achterhalen wat het profiel is van de klager³ of aangever en op welke wijze er klacht wordt ingediend tegen politieambtenaren in geval van discriminatie.

Van de 15 gerechtelijke dossiers behandeld in 2007 (die 19 feiten bevatten) werden er 5 geopend door het Vast Comité P (proces-verbaal opgesteld en toegezonden aan de gerechtelijke overheid), waren er 8 afkomstig van het parket en 2 van een onderzoeksrechter.

Van de 65 klachtendossiers (goed voor 65 feiten) werd er één toegezonden via het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, was één klacht afkomstig van de Beweging tegen rassenhaat, antisemitisme en xenofobie (BRAX), werden drie klachten ingediend via een advocaat en één via de federale ombudsman. De andere klachten werden rechtstreeks door de klagers aan het Vast Comité P gestuurd, een werkwijze die nog altijd de voorkeur verdient.

Wij hebben de volgende vaststellingen gedaan:

- (1) Zoals ook de voorgaande jaren het geval was, zijn er soms meerdere klagers of aangevers per dossier. Het maximaal aantal klagers of aangevers voor één dossier is 6. In totaal werden er 123 klagers of aangevers geregistreerd.
- (2) Het geslacht van de klager kon in 104 gevallen bepaald worden: 74 mannelijke klagers (71 %) en 3 vrouwelijke (28 %). In vergelijking met de andere jaren, lijkt het aandeel vrouwelijke klagers te stijgen (in 2005 en 2006 was 77 % van de klagers een man, tegenover 23 % vrouwen).
- (3) In de 80 gerechtelijke dossiers en klachtendossiers drukten de klagers zich in 45 dossiers in het Frans uit, in 32 dossiers in het Nederlands en in één dossier in het Engels. De taal in de overige dossiers is onbekend.
- (4) De klager is gemiddeld 35 jaar oud.
- (5) Slechts in 20 dossiers werd melding gemaakt van getuigen. Bovendien wordt de term 'getuige' ook gebruikt voor de personen die werden verhoord maar die niet noodzakelijk aanwezig waren bij het incident. De aanwezigheid van getuigen kan wel opheldering verschaffen want in dit soort van dossiers zijn de uitspraken van de betrokken partijen niet altijd even geloofwaardig (zie punt 3.4 infra).

Bij de studie van de inhoud van de dossiers kon de nationaliteit of de afkomst van de klager in 91 dossiers worden achterhaald. Tabel 3 geeft een overzicht van de geïnventariseerde nationaliteit of afkomst. De afkomst werd bepaald aan de hand van de verklaring van de klager, wanneer hij zichzelf definieert als van vreemde afkomst (bijv. "ik ben van Marokkaanse afkomst ..."). Net als de vorige jaren kwamen er veel verschillende nationaliteiten of afkomsten voor. We kunnen niet stellen dat één bepaalde afkomst vaker aanleiding geeft tot klachtendossiers dan de andere. In sommige dossiers (21 op 111) is de nationaliteit of afkomst niet bepaald.

Tabel 3: Nationaliteit of afkomst van de klagers

Nationaliteit	Aantal
België	62
Marokko	8
Afrikaans land ⁴	3
Kameroen	2
Congo	2
Frankrijk	2
Tunesië	2

Algerije	1
Ivoorkust	1
Estland	1
Italië	1
Macedonië	1
Nigeria	1
Pakistan	1
Polen	1
Tsjetsjenië	1
Turkije	1
<i>Totaal</i>	<i>91</i>

Met 62 gevallen zijn de klagers van Belgische nationaliteit of afkomst in de meerderheid, gevolgd door de klagers van Marokkaanse afkomst. Men kan zich afvragen waarom klagers van Belgische nationaliteit klacht indienen wegens racisme of discriminatie. Vooreerst omdat er klachten wegens racisme zijn die gesteund zijn op andere criteria dan de etnische origine, zoals bijvoorbeeld handicap of taal (zie *infra*). Daarnaast zijn er klagers die de Belgische nationaliteit hebben maar van vreemde afkomst⁵ zijn. Ze hebben de Belgische nationaliteit verworven omdat ze in België geboren zijn of omdat ze daartoe de nodige stappen hebben ondernomen. Wanneer die informatie beschikbaar was (49 keer), hebben wij de geboorteplaats van deze klagers vermeld. Zie hiervoor tabel 4.

Tabel 4: Geboorteplaats van de klagers van Belgische nationaliteit

Nationaliteit	Aantal	
België	27	
Marokko	9	<i>Subtotaal=</i> <i>22</i>
Iran	2	
Tunesië	2	
Turkije	2	
Zuid-Afrika	1	
Congo	1	
Frankrijk	1	
Ghana	1	
Libanon	1	
Afrikaans land	1	
Senegal	1	
<i>Totaal</i>	<i>49</i>	

Uit tabel 4 blijkt dat 22 van deze 49 klagers met Belgische nationaliteit in het buitenland geboren zijn en dus van vreemde afkomst zijn in de ruime zin van het woord.

Classificatie interne/externe discriminatie

Terwijl er in 2005 en 2006 9 dossiers wegens interne discriminatie bij de politiediensten waren, is dat er in 2007 maar één meer. Een personeelslid van een politiezone had klacht ingediend omdat één van zijn collega's racistische uitspraken zou hebben gedaan, maar na onderzoek is er geen fout gebleken.

3.4. AANGEKLAAGDE FEITEN

Van de 111 dossiers en dus gebeurtenissen geregistreerd in de databank hebben er 14 enkel en alleen betrekking op racisme of discriminatie. De andere dossiers bevatten daarnaast ook andere redenen tot klagen. Van deze 14 dossiers zijn er twee gerechtelijke dossiers en drie klachtendossiers. De twee gerechtelijke dossiers bevinden zich nog in de fase van het opsporingsonderzoek.

Tabel 5 bevat de grieven die in de dossiers werden geformuleerd naast de klachten over racisme of discriminatie. Verwijten in verband met het niet of onvoldoende naleven van verplicht gestelde procedures (code 82) gaan het vaakst gepaard met feiten van racisme/discriminatie. Daarna volgen in dalende volgorde de grieven wegens slagen en verwondingen (code 43), klantvriendelijkheid (code 73), neutraliteit/onpartijdigheid (code 83), machtsoverschrijding (code 72), negatieve houding bij de taakuitvoering (code 74), enz.

Tabel 5: Codes van aangeklaagd gedrag

Code	Frequentie
82 (niet naleven van verplicht gestelde procedures)	31
43 (gewelddaden tegen personen of goederen)	25
73 (klantvriendelijkheid)	24
83 (neutraliteit, onpartijdigheid)	20
72 (machtsoverschrijding)	19
74 (lakse of negatieve houding)	15
52 (beledigingen)	8
34 (daden van willekeur)	6
45 (bedreigingen)	5
33 (willekeurige vrijheidsberoving)	4
77 (aantasting van de waardigheid van het ambt of imago)	2
81 (tekortkomingen aan de plichten)	2
Andere	8

Aangehaalde reden voor de discriminatie

De reden voor het gelaakte racistisch of discriminerend gedrag ligt soms vervat in de inhoud van de klacht. Ofwel wordt de reden uitdrukkelijk vermeld door de klager, ofwel kan ze worden afgeleid uit de gebruikte bewoordingen. In dat geval hebben wij niet getracht om de elementen van het dossier te interpreteren om objectief te blijven. Deze redenen stemmen niet noodzakelijk overeen met de motieven opgenomen in de anti-discriminatie wetgeving. Wij merken ook op dat in 61 dossiers de reden voor de discriminatie niet duidelijk naar voren komt.

Tabel 6 hieronder bevat de lijst van de redenen voor discriminatie die uit de dossiers zijn gebleken. In de laatste kolom "commentaar" worden de gebruikte termen toegelicht. Etnische oorsprong blijkt het vaakst als reden te worden aangehaald. Andere redenen zijn de huidskleur of de gesproken taal. In vergelijking met de vorige jaren worden er geen klachten meer ingediend wegens discriminatie op basis van sociale status en gerechtelijk verleden.

Tabel 6: Redenen voor discriminatie

Reden voor discriminatie	Frequentie	Commentaar
Etnische oorsprong	25	De klager wordt gediscrimineerd omdat hij

		specifiek “Afrikaans, Arabisch, voormalig Oostblokker, ...” of van vreemde afkomst in het algemeen is
Huidskleur	8	De klager wordt gediscrimineerd omdat hij zwart, blank, ... is
Taal	5	De klager wordt gediscrimineerd omdat hij Franstalig, Nederlandstalig, ... is
Gender	2	Discriminatie van transseksuelen
Religie	2	De klager wordt gediscrimineerd omdat hij moslim, katholiek, ... is
Geslacht	2	De klager wordt gediscrimineerd omdat hij man/vrouw is
Voorkomen	1	Kledingstijl
Seksuele geaardheid	1	Discriminatie van homoseksuelen
Handicap	1	Fysieke handicap

Aangeklaagd gedrag

Tijdens de studie van de dossiers hebben wij specifiek gelet op welk gedrag van racisme/discriminatie er precies aan de kaak wordt gesteld door de klagers. De belangrijkste vaststelling is dat er zich ten opzichte van de vorige jaren geen nieuwe tendensen aftekenen. In de klachten kunnen drie grote categorieën van gedragingen worden onderscheiden. Wat de optredende politieambtenaren het meest kwalijk wordt genomen, zijn uitlatingen, opmerkingen en beledigingen die duidelijk racistisch of dubbelzinnig zijn. Daarna volgt de discriminatie door een verschillende behandeling van de klagers (ongelijke of onrechtvaardige behandeling, partijdigheid, weigeren op te treden, pesterijen, onjuiste vaststellingen, ...). Op de derde plaats treffen we de wil om te discrimineren aan als onderliggende reden voor de genomen legitieme politiematregelen (identiteitscontrole, controle van het voertuig, aanhouding, ...).

3.5. PROFIEL VAN DE INTERVENANTEN

De intervenanten die het voorwerp uitmaken van kritiek zijn de ambtenaren met politiebevoegdheid, die behoren tot de klassieke politiediensten of tot de andere inspectiediensten. Hoeveel ambtenaren met politiebevoegdheid waren opgetreden, kon in 20 dossiers niet worden bepaald. De 91 andere dossiers handelen over 134 ambtenaren met politiebevoegdheid.

De gemiddelde leeftijd is 40 jaar.

Deze ambtenaren met politiebevoegdheid zijn vooral mannen (93 tegenover 15 vrouwen, de rest is onbepaald). Zeven dossiers gaan over politiediensten in hun geheel. Dit is het geval wanneer iemand zich beklagt over het ganse korps of politiedienst.

Het aantal dossiers waarvoor het taalregime van de betrokken politieambtenaar bepaald kon worden, is te weinig significant. De zone waartoe de politieambtenaar behoort, geeft echter wel een aanduiding voor de taal (zie *infra*). Voor de tweetalige zones in het Brussels gewest geldt deze indicator niet.

De graad van de politieambtenaren kon worden vastgesteld voor 99 personen: 12 agenten van politie, 72 inspecteurs, 12 hoofdinspecteurs, twee commissarissen en een hoofdcommissaris. In de dossiers komt geen enkel Calogpersoneelslid voor. Gezien het gelaakte gedrag is deze verdeling enigszins logisch omdat agenten en inspecteurs van politie nu eenmaal de personeelscategorieën zijn die het vaakst in eerste lijn optreden en dus het meeste contact hebben met de bevolking.

Eenheden waartoe de optredende ambtenaren behoren

Alle korpsen waartoe de optredende politieambtenaren behoren, konden worden geïdentificeerd. Van de 111 dossiers hebben er 97 betrekking op ambtenaren van lokale politie tegenover 13 federale politieambtenaren en 1 dossier gericht tegen een MIVB-agent. In vergelijking met de vorige jaren is het aandeel van de diensten andere dan de klassieke politiediensten gedaald.

Tabel 7 bevat de nummers van de geïdentificeerde politiezones in dalende orde van frequentie. Het aantal klachten per politiezone is over het algemeen vrij beperkt. Tegen de meeste politiekorpsen werden een of twee klachten ingediend. Vooral de Brusselse politiezones en de zones in grootsteden zoals Luik en Antwerpen worden het vaakst op de korrel genomen. Het is begrijpelijk dat het aantal klachten in zones met een meer heterogene bevolking en een groter aantal interventies hoger ligt. Maar tegen andere zones met soortgelijke kenmerken werden geen klachten wegens racisme en discriminatie ingediend.

Tabel 7: Korps waartoe de optredende ambtenaren behoren (lokale politie)

Politiekorps	Aantal dossiers
5341 (Brussel Zuid)	11
5339 (Brussel Hoofdstad Elsene)	9
5345 (Antwerpen)	9
5340 (Brussel West)	8
5344 (Schaarbeek St.-Joost Evere)	7
5277 (Luik)	6
5415 (Gent)	4
5370 (HAZODI)	3
5388 (Leuven)	3
5284 (Ans St-Nicolas)	2
5303 (Namen)	2
5315 (Hermeton Heure)	2
5324 (Mons Quévy)	2
5342 (Ukkel, Watermaal, Oudergem)	2
5357 (Willebroek)	2
5403 (RODE)	2
5408 (AMOW)	2
5461 (Westkust)	2
5271 (Waver)	1
5280 (Beyne-Heusay Fléron Soumagne)	1
5310 (Houille Semois)	1
5325 (La Louvière)	1
5358 (Mechelen)	1
5366 (Geel)	1
5390 (LAN)	1
5396 (Demerdal)	1
5400 (Zaventem)	1
5410 (Grimbergen)	1

5411 (Machelen Vilvoorde)	1
5418 (Rhode en Schelde)	1
5430 (Beveren)	1
5444 (Brugge)	1
5449 (Oostende)	1
5450 (Bredene De Haan)	1
5455 (Grensleie)	1
5456 (VLAS)	1
5462 (Ieper)	1

De eenheden van de federale politie waaraan feiten van racisme of discriminatie worden verweten, zijn weergegeven in tabel 8. Dit zijn de spoorwegpolitie, de luchtvaartpolitie, de metro-eenheid en de federale gerechtelijke politie-eenheden. Deze diensten van de federale politie staan voortdurend in contact met de bevolking.

Er moet worden opgemerkt dat sommige van de klachten tegen deze diensten geen verband houden met hun gespecialiseerde activiteit, zoals het optreden tegen gebruikers van het openbaar vervoer. Zo worden bijvoorbeeld verwijten geuit naar aanleiding van de controle op het parkeren in de buurt van de luchthaven door de luchtvaartpolitie.

Tabel 8: Eenheden waartoe de optredende ambtenaren behoren (federale politie)

Directie/dienst	Aantal dossiers
DGA DAC SPC	5
DGA DAC LPA	3
DGA DAC SPC METRO	2
DGJ FGP	2
DGA DAH WPR	1

3.6. CONTEXT

Bij elke analyse trachten we na te gaan in welke omstandigheden de feiten van racisme of discriminatie geacht worden zich voor te doen. In tegenstelling tot de voorgaande jaren hebben wij de stukken uit het dossier niet meer gelezen om een zicht te krijgen op de omstandigheden waarin de feiten zich hebben voorgedaan. Wij hebben maximaal gebruik gemaakt van de variabelen vervat in de gegevensbank en meer in het bijzonder van de rubriek functionaliteit. Deze rubriek is voornamelijk in de klachtendossiers ingevuld.

In de databank komen er meer functionaliteiten voor dan deze die strikt voorzien zijn door de organisatienormen van de lokale politie. Wanneer in een dossier duidelijk verschillende thema's worden aangesneden, worden aan dat dossier meerdere functionaliteiten toegekend. Tabel 9 bevat dus meer functionaliteiten (77) dan klachten (65).

Tabel 9: Functionaliteiten vermeld in de klachten

Functionaliteit	Aantal
Interventie	25
Verkeer	13
Controle	11
Takelen	9
Opsporing en onderzoek	5

Onthaal	4
Wijkwerking	4
Administratieve taken	3
101-oproep	1
Jeugd	1
Privésfeer	1
Totaal	77

Interventie en verkeer gaan het vaakst schuil achter de klachten. Dit zijn dezelfde thema's als in de vorige analyses. Wanneer we de functionaliteit takelen, die er in zekere zin een subcategorie van is, bij de functionaliteit verkeer voegen, komt verkeer nagenoeg op dezelfde hoogte als interventie.

Alle dossiers bij elkaar genomen, zijn de vaststellingen soortgelijk aan die van de vorige jaren. De interacties tussen optredende politieambtenaren en burgers die het vaakst aanleiding geven tot het indienen van klachten wegens racisme of discriminatie doen zich voor naar aanleiding van: (1) rechtstreekse interventies veroorzaakt door de klager (interpellatie, controle, vrijheidsberoving, verbalisering, ... ingevolge een verstoring van de openbare orde); (2) de uitoefening van de politiefunctie verkeer (aanmaning, proces-verbaal, ...).

In de documenten lezen we dat aan de basis van het optreden van de politie vaak een vermeend strafbaar gedrag van de klager ligt. Er zijn geen klachtendossiers waarin er geen context is voor de interactie tussen de ambtenaren met politiebevoegdheid en de klager.

3.7. BEHANDELING VAN DOSSIERS

Na afloop van het onderzoek worden de onderzoeksresultaten vertaald in een of meer kwalificaties die aan de klacht of het dossier worden toegekend. Over het algemeen zijn er verschillende afsluitingscodes per dossier. De tabellen 10, 11 en 12 geven de beslissingen per type dossier weer: klacht, gerechtelijk en artikelen 14, 14*bis* en 26.

Tabel 10: Beslissingen in de klachtendossiers

Type beslissing	Code beslissing ⁱⁱ	Aantal beslissingen
Seponering	103	1
	107	3
	108	2
	114	1
	117	3
	122	8
	125	5
	126	1
	127	1
	127X	21
Afsluiten dossier	301	6
	303	11
	304	2

ⁱⁱ De codes zijn verklaard in bijlage A.

	307	2
	308	2
	311	1
	312	13
	313	9
	314	5
	319	2
	325	5
Voorlopig afsluiten / klacht gegrond	409	2
Definitief afsluiten	505	2
	507	1
	508	1
	510	2
	515	1

Voor enkele dossiers is het onderzoek nog niet afgerond. De belangrijkste opmerking is dat er in de 65 klachtendossiers nog geen beslissing tot voorlopig of definitief afsluiten is genomen wegens gegronde klacht. Twee dossiers werden aan het parket overgemaakt omdat de feiten beschreven in de klacht duidelijk strafrechtelijk van aard waren (beslissing code 409).

Tabel 11: Beslissingen in gerechtelijke dossiers

	Code beslissing	Aantal beslissingen
Overmaking parket	109	1
	125	3
Afsluiten dossier	304	1
	308	1
	314	1
	325	1
Afsluiten – klacht gegrond	401	1
	409	1
Definitief afsluiten	501	2
Status	Seponeering parket	1
	Dienst Enquêtes lopend	1
	Dienst Enquêtes 02 (onvoldoende bezwaar)	1

De beslissingen hierboven zijn deze genomen door de politiediensten en de gerechtelijke overheden. Van de negentien gerechtelijke dossiers heeft, behalve de nog lopende dossiers en de dossiers afgesloten zonder fout, een dossier aanleiding gegeven tot een functioneringsgesprek van het diensthoofd met de betrokken politieambtenaren (code 401 en 501) en werd een dossier overgemaakt aan het parket, aangezien de feiten in hoofdzaak gerechtelijk van aard waren (code 409 en 501).

Tabel 12: Beslissingen in de dossiers geopend op basis van de artikelen 14, 14bis en 26

Type beslissing	Code beslissing	Aantal beslissingen
Status Dienst Enquêtes	Seponering	0
	Open	9
	DE 01 (geen inbreuk)	0
	DE 02 (onvoldoende bezwaar)	2
Seponering	301	0
Afsluiten dossier	312	7
	313	1
	325	1
Voorlopig afsluiten / klacht gegrond	401	2
Definitief afsluiten	501	1
Tuchtmaatregelen	602	1
Ordemaatregelen	702	1
	711	1
	715	1

Van de 34 dossiers geopend op basis van deze artikelen, werden in 4 dossiers waarin de klacht gegrond werd bevonden tucht- of ordemaatregelen genomen.

Daartoe behoren de twee dossiers gemeld op basis van artikel 14bis, 2de lid. De ten laste gelegde feiten betroffen in een geval een uiterst repressieve aanpak van een verkeersinbreuk die ingegeven was door de afkomst en de taal van de klager en in het andere geval misplaatste uitspraken van een inspecteur, aangeklaagd door een van zijn collega's. Het eerste dossier gaf aanleiding tot een tuchtstraf, het tweede tot ordemaatregelen.

Een beslissing tot gegronde klacht werd genomen in het kader van een dossier waarin de Franstalige klager, die geverbaliseerd werd wegens een verkeersinbreuk, door een Nederlandstalige inspecteur in een ongepaste taal aangesproken zou zijn. Er is gebleken dat de foute bewoordingen van de inspecteur vooral te wijten waren aan een slechte kennis van de taal van de klager. Het vierde dossier, tot slot, heeft betrekking op een oudere dame die zich vernederd voelde door het ongegeneerde gedrag van een politieambtenaar toen zij klacht kwam neerleggen. In hoofde van de politieambtenaar werd een individuele fout weerhouden.

4. AANBEVELINGEN

Elk aspect van de problematiek dat werd geanalyseerd, werd becommentarieerd en er kunnen lessen uit worden getrokken op verschillende niveaus. Enkele punten moeten volgens ons extra onder de aandacht worden gebracht.

Op grond van de analyse kunnen we enkel stellen dat het fenomeen verergerd is. Enerzijds, blijft de tendens met 118 gevallen van aantijgingen wegens racisme of discriminatie in 2007, ongeveer hetzelfde aantal als in 2004, stabiel over de jaren heen. Maar de verdeling verandert enigszins want het aandeel van de feiten vervat in klachtendossiers en aangiften is tussen 2004 en 2007 gestegen in vergelijking met de andere types van dossiers geopend bij het Vast Comité P. Anderzijds blijft de hoeveelheid dossiers die na onderzoek gegrond bevonden worden miniem. De bevoegde overheden hebben geen enkel vonnis of arrest inzake discriminatie of racisme door leden van de politiediensten gemeld aan het Comité P.

We hebben ook vastgesteld dat weinig dossiers alleen maar handelen over discriminatie; in de meeste dossiers worden de politieambtenaren ook andere feiten ten laste gelegd. Er moet dus nog worden bepaald welke feiten precies aangeklaagd zijn in de klachten en aangiften die na

onderzoek waar bleken te zijn. We onthouden wel dat vijf dossiers werden afgesloten door een beslissing van gegronde verwijten en effectief aanleiding hebben gegeven tot diverse maatregelen ten aanzien van politieambtenaren.

Bij lezing van de dossiers blijkt dat de houding, de stijl of het taalgebruik van de politieambtenaren het vaakst worden aangeklaagd. Los van het feit of deze kritiek al dan niet terecht is, gaat ze veel verder dan het louter thema racisme of discriminatie en sluit ze aan bij andere klachten over de taakuitvoering van de politieambtenaar. Er kan een link worden gelegd met de klachten en aangiften lastens de politie in het kader van de deontologie. Over dit onderwerp zijn heel wat specifieke publicaties verschenen en het wordt ook het vaakst genoemd in de dossiers die bij het Vast Comité P worden geopend op basis van een klacht of een artikel 14*bis*, 1ste lid. De deontologische code heeft trouwens een titel gewijd aan het voorkomen, de houding en het gedrag dat van een politieambtenaar verwacht wordt. Het is begrijpelijk dat een ongepaste houding van een politieambtenaar, zelfs wanneer de aangesproken persoon in fout is, een grote impact heeft op het imago of de perceptie van het korps in zijn geheel door de bevolking. Een dergelijke houding zal ongetwijfeld nog slechter worden gepercipieerd wanneer de aangesproken persoon een specifiek kenmerk vertoont zoals een vreemde afkomst, een handicap of wanneer hij een andere taal spreekt. De burger kan dan discriminerend gedrag vermoeden, terwijl er misschien niets van aan is.

We dringen er dan ook eens te meer op aan dat vooral de diensten en functionaliteiten die met dit soort van klachten te maken krijgen, zoals interventiediensten in steden met een sterk heterogene bevolking, bijzondere aandacht besteden aan deze problematiek. Binnen de politiediensten werden er initiatieven ontplooid met het oog op een betere interne en externe communicatie die zeker moeten worden voortgezet. De initiatieven waarbij de nadruk ligt op diversiteit werden besproken in de verslagen over interne discriminatie en ook zij hebben een belangrijke rol te vervullen in deze materie.

BIJLAGE A: CODES

SEPONERING – GEEN ONDERZOEK (100)

- 101: de klacht is ***ongegrond of zonder voorwerp***:
de klacht of melding omvat geen of (een) onvoldoende duidelijk omschreven feit(en) of tekortkoming(en), is niet gericht tegen een politiedienst of -ambtenaar of betreft eerder inlichtingen die onduidelijk van aard zijn, denkbeelden inhouden of zaken bevatten die niet verifieerbaar zijn.
- 102: ***anonieme klager of aangever (onvindbaar)***
een klager of aangever kan indien hij/zij dat wenst anoniem blijven. De volledige identiteit dient indien mogelijk bij de toezichtdienst gekend te zijn als er geen anonimiteit gevraagd werd. Bij onmogelijkheid de klager of aangever te identificeren, kunnen de aangeklaagde of aangegeven feiten of tekortkomingen enkel onder bepaalde voorwaarden leiden tot een onderzoek.
- 103: er zijn ***onvoldoende bezwaren***:
de aangeklaagde feiten of tekortkomingen zijn niet van die aard dat ze zwaarwichtig genoeg zijn in de afbreuk aan het politieambt en haar werking of om een individuele politieambtenaar in fout of disfunctie te stellen.
- 104: de klacht bevat ***geen concrete elementen***:
de aangeklaagde feiten of tekortkomingen bevatten onvoldoende elementen die effectief verwijzen naar enige betrokkenheid van politiediensten of -ambtenaren, verwijzen naar een problematisch optreden, hebben geen plaats en tijdsaanduidingen, noch wijzen op negatieve gevolgen die voortvloeien uit de politiewerking zelf. Dit zijn klachten of informaties die heel vaag, quasi onleesbaar en uitermate verwarrend opgesteld zijn.
- 105: ***intrekking klacht***
de klager of aangever vraagt quasi onmiddellijk, voor enig onderzoek kan gebeuren, expliciet om de klacht in te trekken omdat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen niet langer een probleem vormen of reeds een remediëring via bemiddeling, verontschuldiging of schadeloosstelling is gebeurd.
- 106: ***onbevoegd ratione personae***
de dienst toezicht is onbevoegd om de klacht of melding te onderzoeken omdat het voorwerp noch de politie, noch één van haar individuele leden of een ambtenaar met een beperkte politiebevoegdheid betreft.
- 107: ***onbevoegd ratione materiae***
de dienst toezicht is onbevoegd om de klacht of melding te onderzoeken omdat het onderwerp noch de politiewerking, noch een bepaalde politiematerie betreft.
- 108: ***strafrechtelijk*** in hoofde van het lid van de politiedienst (***niet opvolgen***; art. 29 W. Sv. en/of art. 22 wet van 18/07/91)
het betreft één of meerdere strafrechtelijk kwalificeerbare feiten, ten laste van één of meerdere individuele politieambtenaren, die bovendien ook niet wijzen op een individuele, structurele of organisatorische disfunctie, die een specifiek toezicht door het Vast Comité P noodzaakt.
- 109: ***strafrechtelijk*** in hoofde van het lid van de politiedienst (***opvolgen***; art. 29 W. Sv. en/of art. 22 wet van 18/07/91)
het betreft één of meerdere strafrechtelijke feiten, ten laste van één of meerdere individuele politieambtenaren, die bovendien ook wijzen op een individuele, structurele of organisatorische disfunctie die verder toezicht door het Vast Comité P noodzaakt.
- 110: ***bevestiging*** van de beslissing
de eerder genomen beslissing tot niet behandelen van de klacht wordt opnieuw bevestigd.
- 111: ***verdachte onbekend of niet geïdentificeerd***
het is onmogelijk de politiedienst of -ambtenaar die het voorwerp vormt van de klacht of melding, bij tekort aan informatie of bij gebrek aan kennis vanwege de klager of aangever, te identificeren of na te trekken.
- 112: ***geen fout***
er kan geen individuele fout weerhouden worden, als gevolg van een verkeerde toepassing van een opdracht, regel of procedure, van nalatigheid of van onachtzaamheid die vastgesteld worden ten aanzien van de individuele politieambtenaar.

- 113: ***geen disfunctie***
er kan geen disfunctie weerhouden worden ten aanzien van de individuele politieambtenaar als gevolg van het niet, slecht of verkeerd functioneren, noch is er sprake van een stoornis van structurele of organisatorische aard in het kader van de uitvoering van het politiebeleid.
- 114: voorstel om **zelf de klacht over te maken** aan het openbaar ministerie/onderzoeksrechter de aangebrachte feiten of tekortkomingen bevatten onvoldoende elementen om de klacht te behandelen. De klacht wordt geseponeerd. De klager wordt aangeraden om zijn informatie of grieven zelf over te maken aan het Openbaar Ministerie.
- 116: ***felicities***
er kan geen fout, noch disfunctie worden vastgesteld. Integendeel, het gaat eerder om het optreden van een politieambtenaar of de werking van een politiedienst dat felicitaties inhoudt of behoeft.
- 120: **geen antwoord of briefwisseling meer** aan klager
er wordt beslist, gezien de aard van de klacht (ze wordt geseponeerd) of de houding van de klager, geen antwoord noch verdere briefwisseling meer te sturen.
- 121: ***inopportuun***
geen onderzoek omdat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen zich te ver in de tijd situeren, niet van toepassing meer kunnen zijn op de betrokken dienst of politieambtenaar die er het voorwerp van uitmaakte of omdat een andere dienst of instantie reeds toezicht uitoefent op een deel of op het geheel van de aangebrachte/gemelde feiten of tekortkomingen.
- 122: ***betwisting van de vaststellingen***
de aangeklaagde of gemelde feiten betreffen rechtstreeks de invraagstelling van de politionele vaststellingen waarvan de klager of aangever zelf het voorwerp uitmaakt. Meestal gaat het hier om de betwisting van een proces-verbaal voor een verkeersinbreuk.
- 123: overmaking van ***inlichtingen***
de relevante informatie wordt overgemaakt aan een officiële instantie, dienst of toezichtdienst, zoals voorzien bij protocol, of aan de klager.
- 124: overmaking aan de ***bestuurlijke overheid***
de informatie wordt, gezien haar aard, overgemaakt aan de betrokken bestuurlijke overheid.
- 125: overmaking aan ***openbaar ministeriel onderzoeksrechter***
de informatie wordt, gezien haar aard, overgemaakt aan de betrokken gerechtelijke overheid.
- 126: overmaking aan de ***hiërarchie***
de informatie wordt, gezien haar aard, overgemaakt aan de hiërarchische meerdere van de politiezone, het politiekorps of de politiedienst.

STATUS VAN EEN KLACHT OF MELDING DIE BIJ HET VCP BINNENKOMT EN REEDS IN ONDERZOEK IS OF ONMIDDELIJK OVERGEMAAKT WORDT AAN EEN ANDERE (TOEZICHT)DIENST (100...)

- 117: ***reeds*** in behandeling bij een andere dienst of instelling
de klacht of melding is reeds in behandeling bij een Dienst Intern Toezicht, een specifiek controleorgaan of een andere instelling zoals CGKR, CPT, enz.
- 118: ***reeds*** in behandeling bij de Algemene inspectie
de klacht of melding is reeds in behandeling bij de Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie.
- 127: ***overmaking vanuit het Vast Comité P*** aan het korps voor autonome afhandeling
de klacht of melding wordt volgens de prioriteitenregeling vanuit het Vast Comité P overgemaakt aan het korps voor autonome afhandeling.

ORIËTERING VAN HET ONDERZOEK VAN EIGEN OF GEMELDE KLACHTEN (200...)

- 201: door een *vast lid van het Vast Comité P*
het onderzoek van de klacht of melding gebeurt door een raadsheer van het Vast Comité P.
- 202: door de *Dienst Enquêtes*
het onderzoek van de klacht of melding is toevertrouwd aan de Dienst Enquêtes P.
- 203: door de *Algemene inspectie*
het onderzoek van de klacht of melding gebeurt door de Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie.
- 204: door de *Dienst Intern Toezicht*
de klacht of melding gebeurt door de betrokken Dienst Intern Toezicht.
- 205: gewone vraag tot informatie *die het Vast Comité P* richt aan politiezone, -korps of -dienst
het onderzoek van de klacht of melding noodzaakt het inwinnen van bijkomende informatie bij de betrokken politiedienst of -korps alvorens verder een beslissing te nemen.
- 206: vraag tot informatie die gericht wordt aan de klager
het is een vraag tot informatie met betrekking tot een klacht die expliciet gericht wordt aan de klager om bijkomende informatie in te winnen opdat de klacht verder behandeld zou kunnen worden. Antwoordt de klager niet binnen een redelijke termijn, dan wordt dit beschouwd als een weigering tot medewerking (code 314) of als een intrekking van de klacht (code 305).

BESLISSING GENOMEN NA HET ONDERZOEK (300)

- 301: de klacht is *ongegrond of zonder voorwerp*:
de klacht of melding omvat naar aanleiding van het onderzoek geen of (een) onvoldoende duidelijk omschreven feit(en) of tekortkoming(en), is niet gericht tegen een politiedienst of ambtenaar of betreft eerder inlichtingen die onduidelijk van aard zijn, denkbeelden inhouden of zaken bevatten die niet verifieerbaar zijn.
- 302: er werd *misbruik gemaakt van het klachtrecht*
de feiten of tekortkomingen worden te kwader trouw geveinsd en aangeklaagd of als ernstiger omschreven met als doel de feiten of tekortkomingen meer draagkracht te geven, om wraak te nemen tegenover de politieambtenaar als persoon of tegenover de politie als instelling. Ook door herhaaldelijk klacht neer te leggen om op die wijze alsnog te trachten zijn gelijk te halen na één of meerdere geseponeerde of geklasseerde klacht(en) of om de goede werking van het Vast Comité P te verstoren, kan een misbruik van klachtrecht uitmaken.
- 303: er zijn *onvoldoende bezwaren*:
de aangeklaagde feiten of tekortkomingen blijken naar aanleiding van het onderzoek niet van die aard te zijn dat ze zwaarwichtig genoeg zijn om afbreuk doen aan het politieambt en haar werking of om een individuele politieambtenaar in fout of disfunctie te stellen.
- 304: de klacht bevat *geen concrete elementen*:
de aangeklaagde feiten of tekortkomingen bevatten naar aanleiding van het onderzoek onvoldoende elementen die effectief verwijzen naar enige betrokkenheid van politiediensten of -ambtenaren, naar een problematisch optreden, plaats- en tijdsaanduidingen, noch wijzen zij op negatieve gevolgen die voortvloeien uit de politiewerking zelf. Dit zijn klachten of meldingen die heel vaag, quasi onleesbaar en uitermate verwarrend opgesteld zijn.
- 305: *intrekking klacht*
de klager of aangever vraagt expliciet, tijdens het onderzoek van de klacht, om de klacht in te trekken omdat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen niet langer een probleem vormen of reeds een remediëring via bemiddeling, verontschuldiging of schadeloosstelling is gebeurd.
- 306: het Vast Comité P is *onbevoegd ratione personae*
tijdens het onderzoek blijkt dat het Vast Comité P onbevoegd is om de klacht of melding verder te onderzoeken omdat het voorwerp noch de politie, noch één van haar individuele leden of een ambtenaar met een beperkte politiebevoegdheid betreft.

- 307: het Vast Comité is **onbevoegd ratione materiae** tijdens het onderzoek blijkt dat het Vast Comité P onbevoegd is om de klacht of melding verder te onderzoeken omdat het onderwerp noch de politiewerking, noch een bepaalde politiematerie betreft.
- 308: **strafrechtelijk** in hoofde van het lid van de politiedienst (**niet opvolgen**, art. 29 W. Sv. en/of art. 22 wet van 18/07/91)
het blijkt tijdens het onderzoek te gaan om één of meerdere strafrechtelijk kwalificeerbare feiten, ten laste van één of meerdere individuele politieambtenaren, die bovendien niet wijzen op een individuele, structurele of organisatorische isfunctie, waardoor, naast het onderzoek door de gerechtelijke overheid, geen verder specifiek toezicht door het Vast Comité P noodzakelijk is.
- 310: **bevestiging** van de beslissing
de eerder genomen beslissing naar aanleiding van het onderzoek wordt opnieuw bevestigd.
- 311: **dader onbekend** of niet geïdentificeerd
het is naar aanleiding van het onderzoek onmogelijk gebleken de politiedienst of -ambtenaar die het voorwerp vormt van de klacht of melding te identificeren of na te trekken.
- 312: **geen fout**
er kan naar aanleiding van het onderzoek geen individuele fout, als gevolg van een verkeerde toepassing van een opdracht, regel of procedure, van nalatigheid of van onachtzaamheid vastgesteld worden ten aanzien van de individuele politieambtenaar.
- 313: **geen disfunctie**
er kan naar aanleiding van het onderzoek geen disfunctie ten aanzien van de individuele politieambtenaar als gevolg het niet, slecht of verkeerd functioneren vastgesteld worden, noch sprake zijn van een stoornis van structurele of organisatorische aard in het kader van de uitvoering van het politiebeleid.
- 314: **weigering medewerking**
meestal geuit door niet te antwoorden op brieven, zich onbereikbaar te maken, geen gevraagde stukken over te maken, niet op uitnodigingen tot verhoor in te gaan.
- 315: **klager of aangever onvindbaar**
ondanks het onderzoek van de aangeklaagde feiten of tekortkomingen is het onmogelijk gebleken **de klager of aangever te identificeren**.
- 316: **felicities**
er kan naar aanleiding van het onderzoek geen fout, noch disfunctie worden vastgesteld. Integendeel, het gaat eerder om het optreden van een politieambtenaar of de werking van een politiedienst dat felicitaties inhoudt of behoeft.
- 317: **reeds berisping** door korpschef
tijdens het onderzoek wordt het duidelijk dat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen reeds onderzocht werden en hiervoor reeds berispt werd en geen verdere actie of maatregel zich opdringt.
- 318: **opslorping of voegen bij een ander onderzoek of een ander dossier**
tijdens het onderzoek wordt het duidelijk dat de aangeklaagde/gemelde feiten of tekortkomingen gevoegd kunnen worden of reeds deel uitmaken van een ander onderzoek of dossier.
- 319: situatie **geregulariseerd** waardoor klacht of aangifte **niet meer gegrond** is
tijdens het onderzoek wordt het duidelijk dat de aangeklaagde of gemelde situatie ondertussen opgelost werd waardoor de klacht niet langer gegrond is.
- 320: organiseren van een **minitoezicht**
tijdens het onderzoek wordt het duidelijk dat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen eventueel hun basis kunnen vinden in een disfunctie, waardoor diepgaander onderzoek noodzakelijk is met betrekking tot een specifiek aspect van structurering, organisatie, functionaliteit of werking.

- 321: ***inopportuun***
het is niet langer geschikt om de klacht of melding te onderzoeken omdat de aangeklaagde feiten of tekortkomingen zich te ver in de tijd situeren, niet meer van toepassing kunnen zijn op de betrokken politiedienst of -ambtenaar die er het voorwerp van uitmaakte of omdat een andere dienst of instantie reeds toezicht uitoefent op een deel of op het geheel van de aangebrachte/gemelde feiten of tekortkomingen.
- 322: organiseren van een ***marginale toetsing***
tijdens het onderzoek wordt duidelijk dat de aangeklaagde/gemelde feiten of tekortkomingen al eerder het voorwerp uitmaakten van een onderzoek en een beslissing door een andere toezichthoudende dienst, waarbij de noodzaak bestaat dat het Vast Comité P dit gevoerde onderzoek en de beslissing(en) aan een tweede lezing onderwerpt in functie van verdere beslissing(en) en eventueel toezicht.
- 323: overmaking van ***inlichtingen***
de relevante informatie wordt naar aanleiding van het onderzoek overgemaakt aan een officiële instantie, dienst of toezichtdienst, zoals voorzien bij protocol, of aan de klager.
- 324: overmaking aan de ***bestuurlijke overheid***
de informatie wordt, gezien haar aard, naar aanleiding van het onderzoek overgemaakt aan de betrokken bestuurlijke overheid.
- 325: overmaking aan het ***openbaar ministerie***
de informatie wordt, gezien haar aard, naar aanleiding van het onderzoek overgemaakt aan de betrokken gerechtelijke overheid.
- 326: overmaking aan de ***hiërarchie***
de informatie wordt, gezien haar aard, naar aanleiding van het onderzoek overgemaakt aan de hiërarchische meerdere van de politiezone, het politiekorps of de politiedienst.
- 327: aanbeveling tot ***bemiddeling***
tijdens het onderzoek wordt duidelijk dat de aangeklaagde/gemelde feiten of tekortkomingen van die aard zijn dat een bemiddeling als remediëring het probleem kan oplossen en/of regulariseren.
- 328: bemiddeling ***positief***
het resultaat van 327 wijst op een positief gevolg waardoor een oplossing of een regularisatie van de aangeklaagde/gemelde feiten of tekortkomingen mogelijk is.
- 329: bemiddeling ***negatief***
het resultaat van 327 wijst op een negatief gevolg waardoor geen oplossing of regularisatie van de aangeklaagde/gemelde feiten of tekortkomingen mogelijk is.

VOORLOPIGE AFSLUITING – DE KLACHT IS GEGROND (400...)

- 401: individuele fout, overwegen van ***opmerking of vermaning*** om herhaling te vermijden
het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele fout van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven de betrokkene een opmerking of vermaning te geven zodat de fout niet opnieuw gemaakt wordt.
- 402: individuele fout, overwegen van ***verder onderzoek op statutair of disciplinair vlak***
het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele fout van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven een verder onderzoek op statutair of disciplinair vlak te voeren met eventueel een tuchtstraf tot gevolg.
- 403: individuele fout, overwegen van ***schadevergoeding***
het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele fout van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven een schadevergoeding te (doen) betalen voor de geleden schade zoals omschreven in de klacht of melding.
- 404: individuele disfunctie, overwegen van ***opmerking of vermaning*** om herhaling te vermijden

het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele disfunctie van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven de betrokkene een opmerking of vermaning te geven zodat de disfunctie niet opnieuw kan gebeuren.

- 405: individuele disfunctie, overwogen van **verder onderzoek op statutair of disciplinair vlak**
het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele disfunctie van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven een verder onderzoek op statutair of disciplinair vlak te voeren met eventueel een tuchtsanctie tot gevolg.
- 406: individuele disfunctie, overwogen van **schadevergoeding**
het resultaat van het onderzoek wijst op een individuele disfunctie van een politieambtenaar of ambtenaar met politiebevoegdheid. Er wordt aan de hiërarchie in overweging gegeven een schadevergoeding te (doen) betalen voor de geleden schade zoals omschreven in de klacht of melding.
- 407: ontbreken van individuele disfunctie - gedrag dat **felicities rechtvaardigt**
het resultaat van het onderzoek wijst niet op een individuele disfunctie, doch eerder op gedrag dat felicitaties vanwege de hiërarchie verdient.
- 408: organisatorische disfunctie en vraag tot **maatregelen om herhaling te vermijden**
het resultaat van het onderzoek wijst op een disfunctie van organisatorische aard. Er wordt aan het beleid gevraagd de nodige maatregelen te nemen om herhaling van de disfunctie te vermijden.
- 409: **strafrechtelijk** in hoofde van het lid van de politiedienst of de ambtenaar met politiebevoegdheid (art. 29 W. Sv.)
na onderzoek blijkt dat het, al of niet naast een fout of tekortkoming, om één of meerdere strafrechtelijke feiten gaat, ten laste van één of meerdere individuele politieambtenaren, dossier wordt overgemaakt aan het Openbaar Ministerie.
- 410: verzoek tot **aanbieden van verontschuldgingen**
het voorstel dat resulteert uit het onderzoek van de klacht of melding houdt het verzoek in dat de politiedienst of -ambtenaar, die er het voorwerp van uitmaakt, verontschuldgingen aanbiedt aan de klager of melder.
- 411: aanbeveling gegeven en **opvolgen**
na afloop van het onderzoek wordt een aanbeveling tot remediëring gegeven, waarvan het proces verder wordt opgevolgd.
- 412: aanbeveling gegeven en **niet opvolgen**
na afloop van het onderzoek wordt een aanbeveling tot remediëring gegeven, waarvan het proces niet verder wordt opgevolgd.
- 427: **aanbeveling tot bemiddeling**
het voorstel dat resulteert uit het onderzoek van de klacht of melding houdt een aanbeveling in tot bemiddeling tussen de politiedienst of -ambtenaar die het voorwerp uitmaakt van de klacht of melding enerzijds en de klager of melder anderzijds.

DEFINITIEVE AFSLUITING VAN DE KLACHT OF MELDING (500...)

- 501: na **positief gevolg** aan 401 tot 406 en 408 tot 411 en 511
een melding per kerende, vanwege de hiërarchie of het politiebeleid, houdt de uitvoering van de voorgestelde remediëring zoals voorzien in, wat het definitief afsluiten van de klacht of melding als gevolg heeft.
- 502: **seponering na positief gevolg** aan 407
een melding per kerende, vanwege de hiërarchie of het politiebeleid, houdt de uitvoering van het voorstel tot felicitaties in, wat een seponering van de klacht of melding als gevolg heeft.
- 503: **indien geen gevolg**, hoogste hiërarchische, administratieve of gerechtelijke overheid of Parlement inlichten
er gebeurt noch melding, noch kan worden vastgesteld dat de voorgestelde remediëring uitgevoerd werd, wat het inlichten van de hogere hiërarchie, overheid of het Parlement als gevolg heeft.

- 504: ***nieuw onderzoek of nieuw dossier***
na afsluiting van het onderzoek leidt de klacht of melding tot een nieuw onderzoek of tot een nieuw dossier. Dit kan ofwel een onderzoek in de breedte zijn omtrent een aantal gelijkaardige of gelinkte feiten of tekortkomingen, personen of diensten of het onderzoek in de diepte, gezien de zwaarwichtigheid van en/of de specifieke context waarin het aangeklaagde gebeuren zich voordoet.
- 505: ***voegen bij een ander onderzoek of een ander dossier***
na afloop van het onderzoek leidt de klacht of melding tot het voegen bij een bestaand onderzoek of dossier. Dit kan door de raakpunten die er zijn met het andere onderzoek of dossier, dat daardoor kan bijdragen tot het onderzoek in de breedte of in de diepte.
- 506: ***toezichtsonderzoek***
na afloop van het onderzoek leidt de klacht of melding tot een toezichtsonderzoek, dat ofwel een thematisch onderzoek ofwel een audit inhoudt.
- 507: ***voegen bij een toezichtsonderzoek***
na afloop van het onderzoek leidt de klacht of melding tot het voegen bij een bestaand toezichtsonderzoek, omwille van de raakpunten die het met dit onderzoek heeft.
- 508: ***opnieuw openen van dossier***
het ontvangen van bijkomende of nieuwe elementen noodzaakt het opnieuw openen van een bestaand, afgesloten, dossier.
- 509: ***geregulariseerd of niet meer gegrond***
de aangeklaagde of gemelde situatie is bij afsluiting van het onderzoek opgelost of niet langer meer gegrond.
- 510: ***bevestiging van de beslissing***
de eerder genomen beslissing na afsluiting van het onderzoek wordt opnieuw bevestigd.
- 511: ***aanbeveling opvolgen***
na beëindiging van het onderzoek wordt de gegeven aanbeveling tot remediëring verder opgevolgd.
- 512: ***aanbeveling niet opvolgen***
na beëindiging van het onderzoek wordt de gegeven aanbeveling tot remediëring niet verder opgevolgd.
- 513: vraag tot ***2de lezing geweigerd***
de vraag vanwege de klager of aangever om na het beëindigen van het onderzoek door een toezichtdienst dit aan een 2de lezing te onderwerpen, wordt niet toegestaan.
- 514: vraag tot ***2de lezing toegestaan***
de vraag vanwege de klager of aangever om na het beëindigen van het onderzoek door een toezichtdienst dit aan een 2de lezing te onderwerpen, wordt toegestaan.
- 515: ***geen antwoord meer*** aan de klager
er wordt beslist geen antwoord meer te formuleren aan de klager die blijft aandringen ondanks de herhaaldelijke bevestiging van de eerder genomen beslissing.
- 520: organisatie van een ***minitoezicht*** of een ***marginale toetsing***
het resultaat van het onderzoek noodzaakt een diepgaander onderzoek met betrekking tot een specifiek aspect van structurering, organisatie, functionaliteit of werking van politie of tot een tweede oordeel over een reeds gevoerd onderzoek en de genomen beslissing.
- 522: ***verwittiging van het politiekorps***
de gegevens na beëindiging van het onderzoek zijn van die aard dat ze een specifieke verwittiging inhouden aan het betrokken politiekorps.
- 523: ***overmaking van inlichtingen***
de gegevens worden na beëindiging van het onderzoek, gezien hun aard, overgemaakt aan een officiële instantie, dienst of toezichtdienst zoals voorzien bij protocol.
- 524: ***overmaking aan de bestuurlijke overheid***
de gegevens worden na beëindiging van het onderzoek, gezien hun aard, overgemaakt aan de bestuurlijke overheid.

- 525: **overmaking aan het openbaar ministerie**
de gegevens worden na beëindiging van het onderzoek, gezien hun aard, overgemaakt aan de gerechtelijke overheid.
- 526: **overmaking aan de hiërarchie van de politiedienst**
de gegevens worden na beëindiging van het onderzoek, gezien hun aard, overgemaakt aan de hiërarchische meerdere van de politiezone, het politiekorps of de politiedienst.
- 527: aanbeveling tot **bemiddeling met een positief gevolg**
de aanbeveling tot bemiddeling is gebeurd en heeft zijn doel bereikt. Het aangebrachte probleem werd hiermee opgelost en/of geregulariseerd.
- 528: aanbeveling tot **bemiddeling met een negatief gevolg**
de aanbeveling tot bemiddeling is niet gebeurd of heeft zijn doel niet bereikt. Het aangebrachte probleem werd hiermee niet opgelost, noch geregulariseerd.
- 529: voor **kennisname** van de **stukken van het dossier**
er kan kennisname gebeuren van de aangeduide stukken uit het dossier.
- 530: **overmaken** aan klager van **stukken dossier in kopie**
de aangevraagde stukken uit het dossier worden gekopieerd en overgemaakt aan de klager.

Tuchtstraffen (600...)

- 601 waarschuwing
- 602 blaam
- 603 inhouding van wedde
- 604 schorsing bij tuchtmaatregel
- 605 terugzetting in de weddeschaal
- 606 ontslag van ambtswege
- 607 afzetting

Ordemaatregelen (700...)

- 701 voorlopige schorsing
- 702 functioneringsnota
- 703 verandering van dienst
- 704 verbod dienstvoertuig te besturen
- 705 verbod toegang tot lokalen
- 706 verbod toegang tot elektronische bestandensystemen

Andere maatregelen (700...)

- 711 vermaning
- 712 terechtwijzing
- 713 berisping
- 714 inhouding dienstwapen
- 715 persoonlijke bijsturing
- 716 andere

- 1000: vermelding in het jaarverslag
- 1010: dossier komt in aanmerking voor een publicatie

BIJLAGE B: UITTREKSELS UIT DE WET VAN 18 JULI 1991

Artikel 14

De procureur-generaal en de auditeur-generaal sturen aan de voorzitter van het Vast Comité P ambtshalve een kopie van de vonnissen en arresten betreffende misdaden of wanbedrijven begaan door de leden van de politiediensten en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse. De procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de federale procureur of de procureur-generaal bij het hof van beroep, al naar het geval, brengt de voorzitter van het Vast Comité P op de hoogte telkens als tegen een lid van een politiedienst en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek wegens misdaad of wanbedrijf wordt ingesteld.

Op verzoek van de voorzitter van het Vast Comité P, kan de procureur-generaal of de arbeidsauditeur een kopie meedelen van stukken of documenten of van de inlichtingen betreffende de strafrechtelijke procedures ten laste van de leden van de politiediensten en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse voor misdaden of wanbedrijven begaan tijdens de uitoefening van hun ambt. Indien evenwel het stuk, het document of de inlichting een lopend gerechtelijk onderzoek betreft, kan het of zij slechts worden meegedeeld met het akkoord van de onderzoeksrechter.

De kopies worden kosteloos afgegeven.

Artikel 14bis

Het Vast Comité P stelt ook onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijzen van de Algemene inspectie van de federale en van de lokale politie. Onverminderd deze opdracht pleegt het overleg met de Algemene inspectie, teneinde zijn wettelijke opdrachten van toezicht op de politiediensten te vervullen. De commissaris-generaal van de federale politie, de Algemene inspectie van de federale en van de lokale politie en de korpschefs van de lokale politie sturen aan het Vast Comité P ambtshalve een kopie van de klachten en aangiften die zij betreffende de politiediensten hebben ontvangen en bij het afsluiten van het onderzoek een korte samenvatting van het resultaat ervan. Indien het verzoek om toezicht uitgaat van een bevoegde minister, is zijn instemming vereist vóór elke mededeling.

De bevoegde tuchtrechtelijke overheden brengen het Comité maandelijks omstandig op de hoogte van enige tuchtmaatregel of ordemaatregel die is uitgesproken tegen een lid van een politiedienst.

Deze gegevens kunnen door het Vast Comité P opgeslagen en verwerkt worden ten behoeve van zijn wettelijke opdrachten van toezicht op de politiediensten en teneinde een analyse te maken van het algemeen en globaal functioneren van de politiediensten en van de individuele politieambtenaren alsook teneinde aan de overheden voorstellen te formuleren om de werking van de politiediensten te verbeteren.

De individuele gegevens kunnen enkel worden medegedeeld aan de politiediensten voor wat hun personeelsleden betreft en aan de Algemene inspectie van de federale en van de lokale politie.

Artikel 26

Elk lid van een politiedienst dat een misdaad of een wanbedrijf gepleegd door een lid van een politiedienst vaststelt, stelt daarover een informatief verslag op en bezorgt dat binnen vijftien dagen aan de directeur-generaal van de Dienst Enquêtes P.

NOTEN

- 1 Dossier nr. 84966/2004.
- 2 Analyse van de klachten van het jaar 2007.
- 3 De term 'klager' duidt de persoon aan die aan de basis ligt van de aantijgingen (slachtoffer, ...).
- 4 Niet nader gepreciseerd Afrikaans land.
- 5 Het concept 'vreemde afkomst' wordt in de ruime zin geïnterpreteerd en is nog vaak een punt van discussie.